زندانیان بین واشنگتن و تهران تبادل؛ پول بلوکه شده ایران آزاد می‌شود

مبادله بزرگ

مبادله قسمتی از یک معامله بزرگ

یک روز پس از اعلام معامله میان دولت آمریکا و جمهوری اسلامی ایران بر سر مبادله زندانی میان دو کشـور، مقام‌های ارشد اسرائیلی در گفت‌وگو با روزنامه نیویورک تایمز خبر از این دادند که این معامله بخشی از «تفاهم‌های گسترده» است.

دو مقام ارشـد امنیتی در اسـرائیل که نخواسته‌اند نام‌شان فاش شـود، به روزنامه نیویورک‌تایمز گفته‌اند که در چارچوب «تفاهم‌های گسـترده‌تر» که به صورت «غیرمستقیم» میان ایران و آمریکا حاصل شـده، فعالیت هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران «محدود» و حملات نیروهای نیابتی وابسته به تهران به نیروهای آمریکایی حاضر در منطقه «متوقف خواهد شد».

به نوشته نیویورک‌تایمز در روز جمعه ۲۰ مرداد، این مقام‌های اسرائیلی افزوده‌اند که این «تفاهم‌های گسترده‌تر» در مذاکرات غیرمستقیم با میانجی‌گری سلطان‌نشین عُمان حاصل شده است.

روز پنج‌شـنبه ۱۹ مرداد، از یک سو وزیر خارجه و سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، و از سوی دیگر وزارت خارجه ایران، گزارش‌های نیویورک‌تایمز و شبکه سی‌ان‌ان را تأیید کردند؛ گزارش‌هایی از این که ایران در برابر آزادی پنج زندانی دوتابعیتی و رهایی چند ایرانی از زندان‌های آمریکا، شش میلیارد دلار از پول نفت خود را که از سـال‌ها پیش نزد بانک‌های کره جنوبی مسدود شده، دریافت خواهد کرد. آنتونی بلینکن، وزیر خارجه، گفت آزادی این پنج تن «یک گام مثبت است» و «ما با آن‌ها پس از خروج از زندان گفت‌وگو کردیم» اما افزود: «ما تنها در ابتدای این روند هسـتیم و بازگشت آن‌ها به خانه (در آمریکا) هنوز مستلزم کار زیادی است».

گروه دیپلماسـی- هدیه‌گل‌محمدی: از میانه‌هـای دوران جنـگ سـرد، آمریکا و شوروی آموختند که جاسوس‌ها را برای تبادل بازداشت کنند. داستان این مهم در فیلم « پل جاسـوس‌ها» با بـازی «تام‌هنکس» به خوبی نمایش داده می‌شـود. حالا ایران و آمریکا هم دست به یک مبادله بزرگ زدند. البته در جریان اجرای برجام هم«جیسون رضائیان» آزاد شده بود.

بامداد پنج‌شـنبه، جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریـکا در موضع‌گیری‌های جداگانـه‌ای و به صورت رسـمی اعلام کردند که در ارتباط با تبادل زندانیان بین ۲ کشـور و همچنین آزادسـازی چند میلیـارد دلار از دارایی‌های ایران که برای چندین سال به‌طور غیرقانونـی در کره جنوبی به بهانه تحریم‌های واشنگتن علیه تهران توقیف شده بود، به توافق رسیده‌اند و روند این ۲ موضوع آغاز شده است.

بر اساس اعلام حسین امیرعبداللهیان وزیر خارجه ایران، تهران گفت‌وگوهای غیرمستقیمی را درباره تبادل زندانیان از سال گذشته با طرف آمریکایی داشـته اما وقتی دو روز قبل در ۱۷ مرداد، متیـو میلر سـخنگوی وزارت خارجه آمریکا دربـاره آخرین رونـد گفتگوها درباره تبـادل زندانیان دو تابعیتی و خبر بازداشـت یک زن بـه عنوان پنجمین بازداشـتی مورد سـوال خبرنگاران در نشست هفتگی خود در واشنگتن قرار گرفت، همچون هفته‌های پیش اعلام کرد به دلیل حساس بودن موضوع قصد بیان جزئیات را نـدارد اما در عین حال گفت: تلاش می‌کنیم تا آمریکایی‌هایی را که در ایران بازداشت هستند، آزاد کنیم.

میلـر افـزود: «در چنـد هفته گذشـته گزارش‌های زیادی در این مورد منتشر شده اما در ایـن زمان که اولویت اصلـی ما آزادی آنها و خـروج امن از ایران اسـت، ترجیح می‌دهم اظهارنظری نکنم و بدیهی است که این موضوع بسـیار حساسی اسـت.» این در حالی بود که جیک سالیوان مشاور امنیت ملی آمریکا پیش از این گفته بـود در حال حاضر، چهار ایرانی- آمریکایـی در ایران زندانی هسـتند و ایالات متحده همچنان برای آزادی آنها تلاش می‌کند.

در این میـان، یک منبع مطلع درخصوص توافـق اخیر ایـران و آمریکا مبنـی بر آزادی زندانیان گفت که این توافق با مذاکرات بر سر توافق هسته‌ای ایران مجزا است.وی تاکید کرد که آزادی نهایی آمریکایی‌ها «شـاید بتواند به تسهیل مذاکرات در دیگر حوزه‌ها کمک کند».

این منبع همچنین گفت که بایدن از اولین روز آمدن به دفتر ریاست‌جمهوری خود تمرکز خود را بر روی این مسئله گذاشته بود.

وی گفت: فکر می‌کنم که سوابقش نشانگر تمرکز شدید وی بر بازگرداندن آمریکایی‌ها به وطن باشد؛ البته تحت شرایطی که باور کنیم در جهت منافع‌مان باشـد. ما باور داریم که آن چه تنظیم شده در جهت منافع‌مان است.

۲ سال مذاکره پنهان و آشکار

به گزارش ایسـنا، مذاکرات بـرای تبادل زندانیـان بین تهران و واشـنگتن و همچنین آزادسـازی دارایی‌های بلوکه‌شده ایران در کره جنوبی، موضوعی است که بین ایران و آمریکا در طول ۲ سال گذشته و جدا از روند مذاکرات رفع تحریم با وسـاطت برخی از کشـورهای منطقه از جمله عمان و قطـر در جریان بوده اسـت و حتی در مقطعی بر اسـاس آنچه که «حسـین امیرعبداللهیان» وزیر امور خارجه جمهوری اسـلامی ایران در اردیبهشـت ماه سـال جاری اعلام کرد، صورت جلسه‌ای بین ایران و نماینده آمریکا «که یک دیپلمات خانم انگلیسـی بوده» در این ارتباط امضا شد اما به دلیل برخـی ملاحظات طرف آمریکایی، ماه‌ها اجرای این صورت جلسه به تعویق افتاد.

در شرایطی که این روزها مجددا بحث تبادل زندانیان بین ایران و آمریکا و آزادسازی بخشی از داریی‌های ایـران در صد خبرها قرار گرفته بود و وزیر امور خارجه ایران در روز سـه شنبه در جمع خبرنگاران در حاشیه نشست درباره بریکـس در تهران اعلام کـرده بود که تهران بر اسـاس نگاه انسـانی خود به موضوع تبادل زندانیان هیچ پیش‌شـرطی برای این موضوع ندارد، عدد زندانی‌ها مهم نیستند و مانعی هم در این ارتباط نیست، اعلام شد که دو کشور در ارتباط با این موضوع به توافق رسیده‌اند.

عبدالعزیز الخلیفی، وزیر مشاور قطر در امور خارجـه در گفت وگو با شـبکه الجزیره گفت که قطر بـه حل اختلافـات از طریق راه‌های مسالمت‌آمیز و گفت‌وگو ایمان دارد.

وی تاکید کرد که کشورش نقشی محوری در تسهیل روند مذاکرات بین تهران و واشنگتن ایفا کرده اسـت.امیدواریم توافـق اخیر میان تهران و واشـنگتن منجر بـه توافق در پرونده هسته‌ای شود.

الخلیفـی همچنین تاکید کـرد که قبل از رسیدن به این توافق مسئولان قطری سفرهای گسترده‌ای به واشنگتن و تهران داشتند.

نمایندگی ایران در سازمان ملل در رابطه با تبادل به شبکه سی‌بی‌اس اعلام کرد: به عنوان بخشـی از توافق همکاری بشردوسـتانه که با میانجی‌گری یک دولت ثالث حاصل شده است، ایران و آمریـکا پذیرفته‌اند که متقابلا پنج نفر را آزاد و آن‌هـا را عفو کننـد. جابه‌جایی امروز آن‌ها گام ابتدایی حائز اهمیتی در جهت اجرای توافق است.

تاییدیه وزارت خارجه

وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در مورد آزادسـازی منابع توقیف شده ایرانی و آزادی تعدادی از زندانیانی که غیرقانونی توسط آمریکا بازداشت شـده اند، بیانیه ای را منتشر کرد.

متـن بیانیه به این شـرح اسـت: فرآیند آزادسـازی چند میلیـارد دلار از دارایی‌های جمهوری اسـلامی ایران که برای چند سـال به‌طور غیرقانونی در کره جنوبی توسط آمریکا توقیف شـده بود، آغاز شد. ایران تضمین لازم برای پایبنـدی آمریکا به تعهدات خود در این خصوص را دریافت کرده است.

آزادسـازی و رفع محدودیت از منابع مالی جمهوری اسلامی ایران که غیرقانونی و به بهانه نگرانی بانک‌های خارجی از تحریم‌های ظالمانه ایالات متحده مسدود شـده یا استفاده از آنها سخت شده است، همواره در دستور کار وزارت امور خارجه قرار داشته است.

نحـوه بهره‌بـرداری از منابع و دارایی‌های مالی رفـع توقیف شـده در اختیار جمهوری اسـلامی ایران بوده و این منابع برای نیازهای مختلف کشور حسب تشخیص مراجع ذیصلاح هزینه خواهد شد.

علاوه بر آزادسازی منابع مالی که به صورت غیرقانونی توقیف شـده بود، حمایت از حقوق ایرانیان در سرتاسـر جهان جزو وظایف ذاتی وزارت امـور خارجه اسـت. در این چارچوب،

برخی از آزادی ۶ میلیارد و برخی از آزادی ۱۰ میلیارد دلار پول بلوکه شده ایران خبر می‌دهند

آزادی تعدادی از زندانیان بی‌گناه ایرانی که طی سال‌های گذشـته به طور غیرقانونی و با اتهام واهـی دور زدن تحریم‌های ظالمانه آمریکا، در این کشور دسـتگیر و زندانی شده‌اند، به طور جدید توسط دستگاه دیپلماسی پیگیری شده است. در این راستا، آزادی تعدادی از زندانیانی که به طور غیرقانونی توسـط آمریکا بازداشت شـده‌اند، بزودی محقق خواهد شد. زندانیان مدنظر آمریکا کماکان در ایران حضور دارند.

جاسوس‌های آمریکایی

در ابتـدا رسـانه‌های آمریکایـی اقدام به خبررسـانی در مورد توافق اخیر ایران و امریکا کردند، چنان‌کـه روزنامـه نیویورک‌تایمز در مطلبی به نقل از منابع خود اعلام کرد مطابق با توافق حاصله میان ایران و آمریکا، پنج زندانی آمریکایـی که به جرم جاسوسـی در ایران به حبس محکوم شده بودند، در ازای آزادی چند زندانی ایرانی و دسترسـی تهران به ۶ میلیارد دلار برای اهداف بشردوستانه، اجازه ترک ایران را پیدا خواهند کرد.

این روزنامه نوشـت: مراد طاهباز، سیامک نمازی و عماد شرقی از جمله زندانیان آزاد شده توسـط ایران هستند و نام ۲ زندانی آزاد شده دیگر ذکر نشده است. سه زندانی نام‌برده و یکی از ۲ زندانی ناشناس در روز پنج‌شنبه از زندان اوین به هتلی در تهران منتقل شـده‌اند، آن‌ها قرار اسـت چندین هفته در این هتل بماند تا

چند زندانـی دوتابعیتی آمـاده خروج می‌شوند

ایران به آن‌ها اجازه خروج از کشور را بدهد.

سـیامک نمازی در سـال ۱۳۹۵ به جرم جاسوسـی و همکاری با دولـت آمریکا، عماد شـرقی در سـال ۱۳۹۹ به جرم جاسوسی و جمع‌آوری اطلاعـات نظامی و مراد طاهباز در سال ۱۳۹۸ به جرم جاسوسی از مراکز حساس نظامی در پوشـش محیط زیستی، هر کدام به ۱۰ سال حبس محکوم شـده بودند. با توجه به تخلیـه اطلاعاتی این جاسـوس‌ها و اینکه عملا مهره‌های سوخته به حساب می‌آیند، اما آمریکایی‌ها برای تبادل آن‌ها حاضر به پذیرش شرایط ایران شده‌اند.

«آدرین واتسـون» سـخنگوی شـورای امنیـت ملی آمریـکا در یک موضـع گیری رسـانه‌ای، گزارش منتشر شده توسط روزنامه نیویورک‌تایمـز را تاییـد و اعـلام کرد که ۵ جاسـوس آمریکایـی در ایران از زنـدان آزاد شده‌اند و اکنون در حصر خانگی به سر می‌برند.

در ادامـه اظهارنظـر رسـانه‌ها و مقامات آمریکایی در مورد ایـن توافق که بنا به گفته مقامات ایرانی امکان تحقـق آن خیلی زودتر از این وجود داشـت و آمریکایی در این مدت تلاش داشـتند که این موضوع را با مذاکرات احیـای برجام و برخی از تحولات داخلی ایران طی ماه‌های گذشته گره بزنند، ولی با توجه به عدم موفقیت در این زمینه، بالاخره تن به انجام این توافق دادند.

چند ایرانی از زندان آمریکا آزاد می‌شوند

نمایندگـی ایران در سـازمان ملل نیز روز پنج‌شـنبه در رابطه با اخبار منتشـر شده به شبکه خبری سـی‌بی‌اس آمریکا اعلام کرد: به عنوان بخشـی از توافق همکاری بشردوستانه که با میانجی‌گری یک دولت ثالث حاصل شده است، ایران و آمریکا پذیرفته‌اند که متقابلا پنج زندانـی را آزاد و آن‌ها عفو کنند. جا به جایی امروز آن‌ها گام ابتدایی حائز اهمیتی در جهت اجرای توافق است.

همچنین «نور نیوز» رسانه نزدیک به شورای عالی امنیت ملی ایران پنج‌شنبه شب در صفحه خود در شبکه اجتماعی ایکس (توییتر) نوشت: جمهوری اسلامی ایران ماه‌هاست که به‌دلایل بشردوسـتانه، گفت‌وگوهای غیرمستقیم برای تبادل زندانیان میان ایران و آمریکا را آغاز کرد. این مذاکرات با رویکرد سیاسـی آمریکا و گره زدن موضوعات غیر مرتبط بسیار طولانی شد اما اکنون شرایط در حال تغییر است.

اطمینان باقری به تضمین آمریکا

«علـی باقـری» معـاون سیاسـی وزیر امورخارجه جمهوری اسـلامی که این روزها برای انجام دور جدید گفت‌وگوی های سیاسی بین ایران و برزیل در این کشور آمریکای لاتین به سـر می‌برد و احتمالا از مطلع‌ترین افراد در وزارت خارجـه ایران در مـورد جزییات توافق انجام شـده است و به نظر می رسد سفر هفته پیش او به عمان نیـز بی‌ارتباط با این موضوع نبوده است در یک موضع‌گیری در این ارتباط نوشت: فرایند آزادسـازی چند میلیارد دلار از دارایی‌های ایران که چند سـال اسـت به‌طور غیرقانونی توسط آمریکا توقیف شده، آغاز شد. ایـران تضمین لازم برای پایبنـدی آمریکا به تعهدات خود را دریافت کرده‌است.

آزادی چنـد ایرانی که به‌طور غیرقانونی در آمریکا بازداشت شـده بودند در این چارچوب است.

البتـه برخی از فعالان فضـای مجازی بعد از ایـن اظهارنظر باقری مبنی بر این‌که «ایران تضمین لازم برای پایبندی آمریکا به تعهدات خود را دریافت کرده‌اسـت» این پرسـش را مطرح کردند که «آیا اساسـا می‌شـود در این ارتباط از تعهد آمریکا سخن گفت؟» که عده‌ای نیز در پاسـخ به پرسـش مطرح شده معتقد بودند احتمالا منظور باقری از تعهد این اسـت کـه ایران تا زمانی که آمریکا به تعهد خود در مورد آزادسـازی داریی‌های ایران عمل نکند و پول‌های آزاد شده به حساب‌های مدنظر ایران واریز نشود، تبادل صورت نخواهد گرفت.

در این راسـتا، «محمد جمشیدی» معاون سیاسی رئیس‌جمهور اعلام کرده است تا زمان انتقـال کامل پول‌ها، زندانیـان مدنظر آمریکا همچنان در ایران باقی می‌مانند.

مایک پنس: بایـدن بزرگ‌ترین باج تاریخ آمریکا را به ایران داده است

تناقض درباره میزان آزاد شده پول ایران

تاکنون در مورد میزان پول‌های آزاد شـده ایران و نحوه دسترسی ایران به منابع آزادشده روایت‌های متفاوت و بعضـا متناقضی مطرح شده است. برخی از رسانه‌های خبری، رقم آزاد شـده را حدود ۶ میلیارد دلار اعلام کرده‌اند و این آزادسازی را فقط مربوط به پول‌های بلوکه شده ایران در کره جنوبی می‌دانند.

ایـن در حالی اسـت کـه بامـداد جمعه خبرگزاری رسـمی جمهوری اسـلامی ایران در یـک خبر مدعی شـد که رقم آزاد شـده حـدود ۱۰ میلیارد دلار اسـت و علاوه بر کره جنوبی، مقدار قابل توجهـی از وجوه ایران در بانک TBI عراق نیز آزاد خواهد شد و فرآیند آزادسـازی مبلغ دیگری از وجوه ایران در یکی از بانک‌های اروپایی نیز آغاز شـده اسـت. به نظر می‌رسـد موضوع ذکر شده در خبرگزاری دولت در ارتباط با آزادی مقدار قابل توجهی از وجوه ایران در بانک TBI عراق، به خبرمنتشر شده در ۲ هفته پیش باز می‌گردد که مقامات امریکایی اعلام کرده‌اند که کاخ سفید موافقت کرده که بخشی از پول‌های بلوکه‌شده ایران در بانک‌های عراق به عمان منتقل شود.

در حالی‌که رسانه‌ها و مقامات آمریکا مدعی هسـتند ایران به صورت مستقیم به وجوه آزاد شده دسترسی ندارد و صرفا می‌تواند سفارش غذا، دارو و تعداد محدودی تجهیزات پزشـکی را بـه بانکی که این پول در قطـر به آن وازیر می‌شود ارائه کند و بانک مورد اشاره در دوحه هزینه کالا را پرداخت می‌کند و شـرکت‌های قطری آن‌ها را به ایران تحویل می‌دهند، وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران پنج‌شنبه شب در بیانیه خود با رد این ادعاها، تاکید کرد نحوه بهره‌برداری از منابـع و دارایی‌های مالی رفع توقیف شـده در اختیار جمهوری اسلامی ایران بوده و ایـن منابع برای نیازهای مختلف کشور حسب تشخیص مراجع ذی‌صلاح هزینه خواهد شد. همچنین «محمد مرندی» از افراد نزدیک به تیم مذاکره‌کننده ایران نیز در توییتی در پاسخ به ادعاهای «باربارا اسلاوین» تحلیل‌گر آمریکایی که چنین ادعایی را تکرار کرده بود، نوشـت : این ادعایی نادرست است که توسط افراد ناخرسـند ساخته شده اسـت. ایران به دارایی‌های آزاد شده خود دسترسی مستقیم و کامل خواهد داشت؛ شرکت‌های قطری نقشی نخواهند داشـت، بانک‌های ایران کنترل کامل خواهند داشت و می‌توانند بدون محدودیت کالا و خدمات خریداری کنند.

امیدواری کره‌جنوبی

در شبانه‌روز گذشته اظهار نظرهای مختلفی از سوی مقام‌ها و رسانه‌های ایرانی و آمریکایی در ارتباط به توافق صورت گرفته منتشر شده اسـت، دیروز (جمعه) نیز وزارت امور خارجه کره‌جنوبی که طی سـال‌های گذشته اقدام به راهزنـی از اموال ملت ایران کرده اسـت و به بهانه تحریم‌های آمریـکا از پرداخت مطالبات ایران سـرباز زده اسـت و به تازگی ایران نیز موضوع شکایت از این کشـور را به خاطر این بدعهدی در دستورکار خود قرار داده است در یک موضع‌گیری عجیب اعـلام کرد که هیچ اطلاعاتی در رابطه با گزارش‌های رسانه‌ها مبنی بر اینکه تهران پنج جاسـوس آمریکایی را به عنوان بخشـی از قراردادی آزاد کرده است که بر اساس آن ۶ میلیارد دلار از دارایی‌های ایران در کره جنوبی آزاد می‌شود، ندارد. سئول البته گفته اسـت: دولت ما در حال رایزنی نزدیک با کشورهای درگیر، شامل ایالات متحده و ایران برای حل موضوع وجوه مسـدود شـده ایران بوده و امیدوار اسـت که این موضوع به صورت دوستانه حل شود.

بر اساس آنچه برخی از رسانه‌های آمریکایی از منابع خود خـود اعلام کرده‌انـد، احتمالا اجـرای کامل این توافق چنـد هفته‌ای طول خواهد کشـید و تا اواسط سپتامبر (شهریور- مهر) این موضوع اجرایی و عملیاتی می‌شود.

ذوق دموکرات‌ها

«رابرت مالی» نماینده ویژه آمریکا در امور ایران که درحال حاضر در مرخصی اجباری به سر می‌برد روز پنج‌شـنبه در صفحه شخصی خود در «ایکس» (توییتر سـابق) نوشت: این اولین گام اسـت. هر روزی آزادی‌شان از آن‌ها گرفته شود، یک روز اضافی است.

وی در ادامه نوشت: این برای سیامک، مراد، عماد، دو شـخص دیگر و عزیزان‌شان خبری خوش اسـت که مدت‌هـا در انتظارش بودند. می‌دانم که همکارانم تا زمان بازگشت آن‌ها به خانه استراحت نخواهند کرد.

رابـرت مالی به عنوان فرسـتاده ریاسـت جمهـوری در امور ایران در وزارت امور خارجه آمریکا مسـتقر بود و کارنامه او شـامل تلاش برای احیای مجدد توافق هسـته‌ای با ایران و همچنین مذاکرات بر سـر آزادی حداقل سه آمریکایی در ایران بود. مالی از نزدیک با آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه و شورای امنیت ملی کاخ سفید که بخش خاورمیانه آن توسط برت مک گورک رهبری می‌شود، هماهنگی داشت.

آنتونـی بلینکن، وزیر امورخارجه آمریکا در واکنش به توافق تهران و واشنگتن برای آزادی پنج آمریکایی بازداشت شـده در ایران، آن را گامی مثبت ارزیابی کرد.

بلینکن در یک کنفرانس مطبوعاتی مشترک با همتای مکزیکی خود اظهار داشت: این، تنها آغاز روندی است که امیدوارم و انتظار دارم به بازگشت آنها به ایالات متحده منجر شود.

وی در ادامـه گفت که به اعتقـاد او این، آغاز پایان کابوس آنها و کابوسـی اسـت که خانواده‌های آنها تجربه کرده‌اند.

وزیر امورخارجه آمریـکا همچنین با بیان اینکه «به هیچ یک از جزئیات مربوط به کاری که مـا انجام می‌دهیم یا درگیر آن هسـتیم، نمی‌پـردازدم» تاکید کرد که نمی‌خواهد روند بازگشت آنها را به خانه به خطر بیندازد.

بلینکن گفـت: وزارت امور خارجه آمریکا با این پنج نفر تماس گرفته است و نیازی به گفتن نیست که آنها از اینکه از زندان خارج شده‌اند، بسیار خوشـحال هسـتند اما ما می‌خواهیم اطمینان یابیـم که این روند را تکمیل کرده و آنها را به خانواده‌هایشان بازمی‌گردانیم.

وی در عیـن حال تاکید کـرد که آمریکا به اجرای تمامی تحریم‌هـای خود علیه ایران ادامه می‌دهد و در هر صورت، ایران هیچ گونه تخفیف تحریمی دریافت نخواهد کرد.

موج حملات جمهوری‌خواهان

البتـه جمهوری‌خواهان آمریـکا نیز بیکار ننشسـته‌اند و از بامداد جمعه دولت بایدن را زیر انتقادهای تند و تیز خود گرفته‌اند. «مایک پامپئو» وزیر خارجه پیشین آمریکا نوشت که آزاد کـردن ۶ میلیارد دلار بـرای اینکه «پنج آمریکایی بتوانند به نوع دیگری از زندان بروند، توافق افتضاحی است». «مایک پنس» معاون رئیس‌جمهور پیشین آمریکا نیز با استقبال از آزادی جاسوسـان آمریکایی بازداشت شده در ایران، اما مدعی شـد «بایـدن بزرگ‌ترین باج تاریخ آمریکا را به ایران داده است».

نوت گینگریچ، رئیس جمهوری‌خواه اسبق مجلس نمایندگان آمریکا نیز در واکنش به این مسـئله در «ایکس» نوشت: توافق بایدن برای پرداخت ۶ میلیارد دلار به ایران از طریق عراق و کره‌جنوبی بـرای آزادی ۵ آمریکایی اقدامی دیوانه‌وار است.

وی مدعی شد که این مسئله باعث می‌شود کـه ایران ۶ میلیارد دلار بر روی «تروریسـم، موشک و تسلیحات هسته‌ای» خرج کند.

تام کاتن، سـناتور جمهوری‌خواه آمریکایی هم در واکنش به توافق ایران و آمریکا، بایدن را به «رقصیدن به ساز ایران» متهم کرد.

با این حال، به نظر می‌رسـد اجرای دقیق و کامل این توافق که همواره سیاسـت اعلامی تهران دربـاره اهداف بشردوسـتانه آن بوده، خارج از روند مذاکـرات رفع تحریم‌ها انجام و آمریکا هم ناچار به پذیرش آن شـده، می‌تواند تسهیل‌کننده مذاکرات رفع تحریم‌ها هم باشد؛ مذاکراتی کـه ایران برای جمع‌بندی آن دارای آمادگی اسـت و این آمریکایی‌ها هسـتند که به نظر می‌رسـد هنوز از اراده سیاسی لازم در این زمینه برخوردار نیسـتند. البته با حصول این توافق به نظر می‌رسـد آمریکایی‌ها متوجه شـده‌اند که نمی‌توانند وقت‌کشی در مذاکرات رفع تحریم‌ها را بـه تحولات داخلی ایران گره بزنند. مقام‌های جمهوری اسـلامی ایران نیز اعلام کرده‌اند برخلاف دوره گذشـته، کشـور معطـل مذاکـره و یا احیای برجام نیسـت و این موضوع هم‌راسـتا با خنثی‌سازی تحریم‌ها در جریان اسـت. «سـید ابراهیم رئیسـی» رئیس‌جمهوری اسـلامی ایران در گفت‌وگوی زنده تلویزیونی خود در شـامگاه سی‌ام خرداد ماه گفت: ما رفع تحریم‌ها را دنبال می‌کنیم اما خنثی‌سازی آن را هم دنبال می‌کنیم و مهم‌تر از همه این‌ها به این فکر می‌کنیم که کشـور به حدی قدرتمند شود که اساساً از تکانه‌هایی مثل تحریم هیچ تکانی نخورد.

ویژه

نتانیاهو دنبال توافق امنیتی با بایدن

چهار مقام اسرائیلی و آمریکایی به آکسیوس گفتند، بنیامین نتانیاهو، نخست وزیر اسـرائیل، می‌خواهد به توافقی امنیتی با ایالات متحده دسـت یابد که بر بازدارندگـی در بحث ایران تمرکز دارد، معامله ای که در چارچوب توافق بزرگی که دولت بایدن در تلاش است با عربستان سعودی و اسرائیل به دست آورد.

یک توافق رسـمی، که احتمالاً باید توسـط کنگره تأیید شود، تضمین‌های امنیتی قوی تری را به اسرائیل در زمانی که ایران به پیشبرد برنامه هسته ای خود ادامه می‌دهد، ارائه می‌کند. سـه مقام اسرائیلی و آمریکایی به آکسیوس گفتند کـه نتانیاهو در آخرین تماس تلفنی خود بـا رئیس جمهور بایدن در ماه ژوئیه ایده توافق امنیتی آمریکا و اسرائیل را مطرح کرد. مقامات گفتند که نتانیاهو به بایدن گفت که می‌خواهد ران درمر وزیر امور اسـتراتژیک و معتمد خود را برای ارائه جزئیات به واشنگتن بفرستد. یک مقام ارشد اسرائیلی به Axios گفت که درمر نیروی محرک این ایده است و مدت کوتاهی پس از روی کار آمدن نتانیاهو، شروع به تلاش در جهت آن کرد.

پارامترهای دقیق توافق پیشـنهادی نیانیاهو مشـخص نیست، اما مقامات اسـرائیلی می‌گویند که قرار است بر تضمین‌های امنیتی ایالات متحده در مورد تهدید نظامی احتمالی هسته ای ایران تمرکز کند.

دفتر نتانیاهو اعلام کرد که در مورد مکالمات دیپلماتیک خصوصی اظهار نظر نخواهد کرد. سـخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا گفت که دولت به «حمایت خود از عادی سـازی کامل روابط [سعودی] با اسرائیل» و «به گفتگو با شرکای منطقه ای خود [در خاورمیانه] در مورد چگونگی پیشرفت بیشتر ادامه می‌دهد.»

این سـخنگو افزود: «عادی سـازی و جزئیات هر توافق حاصل شـده باید توسط دو کشور مستقل تصمیم‌گیری شود. مقامات اسرائیلی گفتند که نتانیاهو توافق امنیتی آمریکا و اسرائیل را چیزی می‌داند که می‌تواند در چارچوب توافق گسترده‌تری که ایالات متحده در تلاش است با عربستان سعودی به دست آورد که شامل توافق عادی‌سازی عربستان و اسرائیل نیز می‌شود، امضا شود. به عنوان بخشی از مذاکرات پیرامون توافق، دولت بایدن و مقامات سعودی در حال مذاکره بر سر توافق امنیتی احتمالی هستند که تضمین‌های امنیتی به سعودی می‌دهد. سعودی‌ها خواهان توافقی بودند که شامل تعهد ماده ۵ به سبک ناتو باشد که در آن ایالات متحده با هرگونه حمله علیه عربستان سعودی مانند حمله به ایالات متحده برخورد می‌کند. یک مقام آمریکایی گفت که دولت بایدن این درخواست را نپذیرفت، اما موافقت کرد درباره آنچه که برخی از مقامات آمریکایی آن را تعهد «مـاده ۴٫۵» می‌خوانند، بحث کند - یک تضمین امنیتی که کمتر از انتظارات عربستان است اما همچنان قابل توجه است.

مقامات اسرائیلی گفتند که نتانیاهو و درمر خواهان چیزی مشابه هستند و فکر می‌کنند که در یک چارچوب گسترده تر از توافق آمریکا، عربستان سعودی و اسرائیل، دستیابی به چنین توافق امنیتی آسان تر خواهد بود.

در سـال ۲۰۱۹، نتانیاهو و درمر، که در آن زمان سفیر اسرائیل در واشنگتن بود، تلاش کردند تا توافقی مشابه از رئیس جمهور وقت ترامپ دریافت کنند.

بسـیاری از مقامات ارشد نهاد امنیتی اسـرائیل با این ایده مخالف بودند و گفتند که چنین توافقی آزادی عمل ارتش اسرائیل را محدود می‌کند. چند روز قبل از انتخابات سـپتامبر ۲۰۱۹ اسرائیل، ترامپ در شبکه‌های اجتماعی گفت که با نتانیاهو درباره امکان پیشبرد یک معاهده دفاعی متقابل گفتگو کرده است. در آن زمان، به نظر می‌رسـید این تلاش ترامپ برای کمک به نتانیاهو پیش از انتخابات اسرائیل باشد. نتانیاهو در انتخابات پیروز نشد و این ایده تا همین اواخر مسکوت مانده بود.

در حالی که این توافق، روابط امنیتی قوی ایالات متحده و اسـرائیل را ارتقا می‌دهد، چنین معامله ای می‌تواند اهرم‌های بیشتری را در مورد تأثیرگذاری بر عملیات نظامی اسرائیل به ایالات متحده بدهد. درمر در کنفرانسی در واشنگتن در نوامبر ۲۰۱۹ گفت که یک معاهده دفاعی با ایالات متحده به اسـرائیل «لایه بازدارندگی اضافی در برابر شدیدترین تهدیدهایی که اسرائیل با آن مواجه است» ارائه می‌دهد. او در آن زمان گفت که یک «پیمان محدود» را متصور است که به نیازهای دفاعی هر دو طرف کمک کند، اما دستان اسرائیل را هم نبندد.

پولیتیک

ادعای ضدایرانی نیوزیلند

سـرویس اطلاعات و امنیت نیوزیلند در راسـتای فضاسـازی علیه ایران، روسیه و چین مدعی شد که این کشورها برای دخالت در امور داخلی نیوزیلند تلاش می‌کنند.

به گزارش ایسنا، به نوشته نشریه تایم، سرویس اطلاعات و امنیت نیوزیلند در گـزارش تحلیلی خود از تهدیدات امنیتـی نیوزیلند که برای اولین بار در روز جمعه (امروز) منتشـر شـد، گفت که تعداد کمی از کشورها وجود دارند که تلاش می‌کنند مداخله خارجی داشـته باشند، اما توانایی آنها برای ایجاد آسـیب قابل توجه است و هدف اصلی فعالیت‌های مداخله‌جویانه آنها، جوامع مهاجر و مستقر در نیوزیلند بوده‌اند که ممکن است توسط یک دولت خارجی به عنوان ناراضی تلقی شوند.

در این گزارش آمده اسـت که مهم‌ترین این موارد، هدف قرار دادن جوامع چینی در نیوزیلند توسط گروه‌ها و افراد مرتبط با جمهوری خلق چین است.

همچنین در این گزارش آمده است: تلاش‌های چین برای پیشبرد مشارکت سیاسی، اقتصادی و نظامی خود در اقیانوس آرام باعث رقابت استراتژیک شده اسـت و ما از فعالیت‌های جاسوسـی چین در داخل و علیـه نیوزیلند آگاه و نسبت به آن نگران هستیم.

سـرویس اطلاعات و امنیت نیوزیلند در بخـش دیگری از گزارش خود از ایران و روسیه به‌عنوان «سایر کشورهای مداخله کننده» نام برد و مدعی شد کـه «ایران با نظارت و گزارش در مـورد جوامع ایرانی و گروه‌های ناراضی در نیوزیلند درگیر مداخلات اجتماعی شده است.»

در این گزارش کمتر به روسـیه پرداخته شـده اما در آن آمده اسـت که «کمپین‌های بین‌المللی اطلاعات نادرسـت» مسـکو بـر دیدگاه‌های برخی نیوزلندی‌ها تاثیر گذاشته اما به‌طور خاص نیوزیلند را هدف قرار نداده است.

استراتژیک

کش مکش آرش

«خالد الجیوسـی» در رای الیوم می‌نویسـد که اعلام آغاز اکتشاف و بهره‌برداری از میدان گازی مورد مناقشه آرش بدون ترسیم مرزها از سوی کویت چه معنایـی دارد؟ آیا تهران معطل کرد تا سـپس به عنوان واقعیت انجام شده اقدام به حفاری کند و چرا تهران به رسـمیت شناختن حق خود از قبل از سوی کویت و عربستان را شـرط گذاشته و چگونه پاسـخ خواهد داد و کدام طرف در مورد این میدان در سطح سیاسی و حقوقی ذی حق‌تر است؟

مقامات ایرانی هنوز اظهار نظر روشـنی در خصوص نظـر خود درباره نیت مقامات کویتی برای آغاز اکتشـاف و بهره‌بـرداری از میدان گازی آرش «بدون این‌که منتظر تعیین مرز با ایران باشند» انجام نداده‌اند جز این‌که گفتند مسئله را با کویت پیگیری می‌کنند.

این موضع گیری به نظر آرام ایران از سـوی ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران و در پاسـخ به اظهارات وزیر نفت کویت انجام شد. وی گفت که تهران این مسـئله را با مقامات کویتی پیگیری خواهد کرد. این سخنان این مسـئله را القا می‌کند که تهران حداقل تا الآن ترجیح می‌دهد با همسایه خود گفت وگو کند؛ اما پیش از این یعنی در سال گذشته توافق امضا شده میان کویت و عربستان برای توسعه این میدان گازی را غیرقانونی توصیف کرد.

طبق نظر کویت ایران نسـبت به دعوت‌های این کشـور به همراه عربستان سـعودی برای ترسـیم مرزها واکنشی نشان نداده اسـت. در این میان به نظر می‌رسـد کویت و عربسـتان نمی‌خواهند حق ایران در ایـن میدان گازی را به رسمیت بشناسند بلکه در تلاش برای ترسیم مرزها هستند و این ترسیم به گفته کارشناسان کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس نشان خواهد داد که تهران هیچ حقانیتی در این میدان مورد اختلاف ندارد، از این رو ایران در مسـئله ترسـیم مرزها قبل از اعتراف به حقش در این میدان طبق خواسته‌های رسمی‌اش وقت کشـی می‌کند. در حالی که کویت پس از اظهارات خود در مورد اکتشاف قبل از تعیین مرزها با ایران، این‌گونه به نظر رسـید که طرفی اسـت که برای شعله